

Speeldieren op het operatoneel

Allebei komen ze uit de toneelwereld en allebei storten ze zich nu vol overgave in *Die Dreigroschenoper*. We spreken regisseur Servé Hermans en acteur en zanger Maarten Heijmans als de repetities nét zijn begonnen. Hoe bevalt het om aan een opera te werken? Hoe zien ze Macheath? En wat vinden ze van de muziek van dit iconische meesterwerk?

Voor jullie allebei is Die Dreigroschenoper jullie operadebuut. Hoe bevalt dat?

Servé: ‘De hoop en de wens is dat toneel en opera elkaar in deze productie versterken, dat ze meer worden dan de som der delen. Er zitten heel veel scènes met gesproken tekst in, dus dit is echt voor speeldieren. De zangers zijn allemaal supergetalenteerd daarin. Ze vinden het leuk het avontuur aan te gaan. Dat voel je.’

Maarten: ‘Eens! Ik ben blij dat ik deze iconische rol van Macheath mag spelen. Dit stuk bevindt zich op het snijvlak tussen toneel en opera, dus het voelt voor mij niet geheel vreemd.’

Hoe bevalt de samenwerking tussen jullie tot nu toe?

Maarten: ‘Ik heb het idee dat we elkaar goed begrijpen, ook omdat we uit dezelfde (toneel)wereld komen. En ik voel dat we allebei het beste voor hebben met de voorstelling. Dus ik vind het erg fijn om onderdeel van Servés regie te zijn.’

Servé: ‘Ik vind Maarten heel inspirerend en één van de meest complete acteur-zangers die er bestaan. Hij is een gevaarlijke acteur, maar ook komisch en hij krijgt het allemaal rondgezongen... Dat maakt hem uniek en voor mij de meest ideale Mackie Messer.’ **Maarten** [zachtjes]: ‘Wat leuk om te horen.’

Waar zit dat gevaarlijke in?

Servé: ‘Hij heeft een grote mate van onvoorspelbaarheid en creativiteit in zijn spel. Maarten vliegt het soms op zo’n bijzondere manier aan dat het helemaal klopt, maar anders is dan verwacht. Maartje [Rammeloo, red] heeft dat ook in haar spel. Zij kan heel grillig spelen. Dat vind ik ongelooflijk leuk in dit stuk.’

Hoe hebben jullie je voorbereid op deze opera?

Maarten: ‘Net als voor een toneelstuk heb ik me ingelezen en ik heb de film van *Die Dreigroschenoper* gekeken. Operazangers kennen hun zangpartijen al vóórdat de repetities

beginnen. Bij toneel is dat niet zo. Wij beginnen op dag één van de repetities. Maar gelukkig studeer ik de muziek vrij snel in, ik moet alleen nog even wennen aan de Duitse tekst, dat is voor mij de grootste uitdaging.'

Servé: 'Naast talloze gesprekken met teamleden, maak ik eindeloos veel tekeningetjes. Zo heb ik helder hoe de mise-en-scènes in elkaar zitten, hoe het stuk beweegt, van begin tot eind. Dus ik bedenk de algemene structuur, en verder kijk ik goed naar het aanbod van de spelers. Het belangrijkste daarbij is dat onze regie afstand biedt, vanwege het *Verfremdungseffekt*; volgens Brecht mag het publiek zich in principe niet identificeren met de personages, opdat de boodschap duidelijker binnenkomt. Daarom probeer ik de tekst zo schoon en neutraal mogelijk aan het publiek te serveren zodat de mensen zelf – mochten ze dat wensen – de thematiek er heel eenvoudig uit kunnen vissen.'

Maarten, hoe wil je Macheath neerzetten?

Maarten: 'Macheath is een keiharde moordenaar, een charmante crimineel, en soms ook een beetje sukkelig. Hij draait de bak in, ontsnapt, maar belandt weer in de gevangenis omdat hij zo nodig de bevestiging van een vrouw wil hebben. Die gelaagdheid maakt deze rol ook zo leuk om te spelen. Als dingen elkaar tegenspreken of schuren, wordt het voor mij alleen maar interessanter.'

Wat vinden jullie van Weills eclectische muziek?

Servé: 'Heel tof! De teksten zijn scherp, brutaal, hard, afschuwelijk, maar in de muziek zit iets troostrijks en ronds. Die combinatie vind ik übertref.'

Maarten: 'De muziek vind ik niet echt *mooi*, eerder een beetje *engig*...circusachtig en soms ook speels en grappig.'

Hoe hopen jullie dat het publiek na afloop het theater uitloopt?

Maarten: 'Ik hoop dat ze de melodielijntjes fluiten. Eventuele lessen die eruit zijn te halen... die manifesteren zich in het onbewuste, in de tijd erna, maar niet op dat moment. Zo werkt theater volgens mij niet.'

Servé: 'Dit stuk is humoristisch, maar het toont eigenlijk wel een rotwereld! We zien een samenleving waarin iedereen het beter wil maken voor zichzelf, niet - of zelfs ten koste van - de ander. Tja, hoe actueel wil je het hebben? *Die Dreigroschenoper* geeft een dystopisch beeld van wat je krijgt als een civilisatie is uitgeciviliseerd. Maar, ik maak géén politiek theater. En *Die Dreigroschenoper* zal je deze thematiek ook nooit op een strenge manier door de strot douwen. Het geeft je heerlijke muziek, kleurrijke personages, humor, zinnenprikkeling... en een wereld die totaal kapot is. Doe ermee wat je wilt.'

Interview: Kyra Bertram